Облікова картка ДіР

Image not found or type unknow

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0225U003351

Державний реєстраційний номер: 0120U101670

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 20-06-2025

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Теоретичний

Початок етапу: 03.2020

Закінчення етапу: 03.2025

Вид звітного документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 02125295

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, м. Київ, 01030, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442341108

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 02125295

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, м. Київ, 01030, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442341108

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 43 - власна ініціатива (якщо робота виконується з власної ініціативи за кошти виконавця НДР або безкоштовно)

Напрям фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

7706 - безплатно (договір про науково-технічне співробітництво, тощо)

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Корпусні лінгвістичні дослідження у зіставному та прикладному аспектах

Назва роботи англійською:

Linguistic corpus research in comparative and applied aspects

Реферат українською:

Науково-дослідна робота «Корпусні лінгвістичні дослідження у зіставному та прикладному аспектах» присвячена розробці теоретичних і методологічних основ багатомовного корпусного аналізу з особливою увагою до українськомовного матеріалу. У межах роботи здійснено систематизацію корпусних ресурсів, сформовано підкорпуси української та англійської мов, а також апробовано методику зіставного дослідження лексичних, граматичних і стилістичних одиниць. Виявлено моделі мовної відповідності та трансформації в перекладі, що дозволяє глибше зрозуміти закономірності функціонування мовних одиниць у різних лінгвокультурних контекстах. Практичне значення дослідження виявляється у впровадженні результатів у сферу мовної освіти, цифрової лінгвістики, перекладознавства й інформаційної безпеки. Сформульовано рекомендації для подальшої розробки корпусного інструментарію та його адаптації до потреб гуманітарних і прикладних наук.

Реферат англійською:

The research project "Linguistic corpus research in comparative and applied aspects" focuses on developing the theoretical and methodological foundations for multilingual corpus analysis, with a particular emphasis on Ukrainian-language material. The project involved the systematization and structuring of corpus resources, the formation of subcorpora in Ukrainian and English, and the testing of methods for comparative analysis of lexical, grammatical, and stylistic units. Typical models of linguistic equivalence and transformation in the translation process were identified, offering deeper insights into the functioning of linguistic units across different cultural and linguistic contexts. The practical value of the study lies in its applicability to language education, digital linguistics, translation studies, and information security. Recommendations were formulated for the further development of corpus tools and their adaptation to the needs of the humanities and applied sciences.

Індекс УДК: 81

Коди тематичних рубрик: 16.31

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Леміш Наталія Євгенівна

Науковий ступінь: д.філол.н.

Вчене звання: професор

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Теоретико-методологічна база для проведення корпусних лінгвістичних досліджень у зіставному та прикладному аспектах

Назва НТП англійською: Theoretical and Methodological Framework for Conducting Corpus Linguistic Research in Comparative and Applied Aspects

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Методи, теорії, Методичні документи, Програмні продукти

Галузь застосування: Прикладна та теоретична лінгвістика; перекладознавство; мовна освіта; цифрова лінгвістика; інформаційні технології; інформаційна безпека; гуманітарні науки.

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Розроблена теоретико-методологічна база охоплює систему концептуальних, аналітичних та інструментальних засад, необхідних для проведення корпусних лінгвістичних досліджень у зіставному та прикладному аспектах. Продукт включає: - узагальнення теоретичних підходів до корпусної лінгвістики з урахуванням зіставної і прикладної специфіки; - визначення принципів побудови багатомовних корпусів та формування підкорпусів (на прикладі української та англійської мов); - методику проведення лінгвістичного аналізу на корпусному матеріалі, зокрема у площинах лексики, граматики, стилістики; - механізми виявлення мовних відповідників та трансформацій у перекладацькому процесі; - рекомендації щодо застосування отриманих результатів у практиці мовної освіти, цифрової гуманітаристики, перекладознавства та інформаційних технологій. Продукт має потенціал до інтеграції у прикладні дослідження, лінгвістичне моделювання, системи автоматизованого перекладу та цифрові гуманітарні проєкти.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Забезпечення промисловості чи населення новим видом інформаційно-комунікаційних послуг

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 03.2020

Закінчення етапу:

Споживачі продукції: Науково-дослідні установи, Заклади вищої освіти, Освітні платформи та видавництва, Перекладацькі бюро та лінгвістичні агенції, Компанії у сфері IT та штучного інтелекту, Розробники цифрових корпусів та мовних платформ, Державні установи, Медіакомпанії та аналітичні центри

Перспективні ринки: Освітній ринок, Ринок перекладацьких послуг, Індустрія EdTech і мовних технологій, Ринок програмного забезпечення з обробки природної мови (NLP), Ринок цифрової гуманітаристики (Digital Humanities), Інформаційно-аналітичні та безпекові структури, Міжнародні наукові консорціуми та грантові програми

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обгрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

Matvieieva, S., Lemish, N., Zernetska, A., Babych, V., Torgovets, M. (2022). English-Ukrainian parallel corpus: Prerequisites for building and practical use in Translation Studies. Studies about Languages. Kalbų studijos (Scopus), 40, 61–74. https://doi.org/10.5755/j01.sal.40.1.30735

Tamrazyan, H., Hovhannisyan, G. (2025). Cultural Categorization in Epigraphic Heritage Digitization. Heritage, 8(5), 148. https://doi.org/10.3390/heritage8050148

Matvieieva S., Lemish N., Zernetska A. (2021). English Cognitive Verbs and their Translation into Ukrainian: a Corpus-Based Approach. SLAVIA časopis pro slovanskou filologii, ročník 90, sešit 4, 454–477. https://surl.li/jaqlch

Lemish, N., Aleksieieva, O., Denysova, S., Matvieieva, S., Zernetska, A. (2020). Linguistic Corpora Technology as a Didactic Tool in Training Future Translators. Information Technologies and Learning Tools, vol. 79, 5, 242–259. https://doi.org/10.33407/itlt.v79i5.3626

Вайнорене, І.П. (2021). Колокації з лексемами «результат» і «наслідок» у корпусі української мови mova.info: зіставно-типологічний аспект. Закарпатські філологічні студії, 14, том 2, 119–123. https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2020.14-2.22

Онищук, М. (2021). Специфіка відтворення англійських суперлативних прикметників українською: корпусний підхід. Лінгвістичні дослідження : зб. наук. пр. Харк. нац. пед. ун-у ім. Г. С. Сковороди, 55, 150–163. https://doi.org/10.34142/23127546.2021.55.14

Вайнорене, І.П. (2022). Застосування корпусного інструментарію під час формування реєстру атрибутивних колокацій з лексемою effect на базі Британського національного корпусу BNC. Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 47, т. 1, 133–138. https://doi.org/10.24919/2308-4863/47-1-20

Онищук, М. (2023). Відтворення займенників як маркерів неозначеності в двомовному паралельному корпусі: зіставний аспект. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологія», 17(85), 163–169. https://journals.oa.edu.ua/Philology/article/download/3823/3470/6504

Safonova, N., Aleksieieva, O., Orlova, Yu. (2023). Semantic and pragmatic manifestation of modalem and specifics of dialogic discourse translation (based on the parallel corpus of texts). Journal of National Pedagogical Dragomanov University. Series 9. Current Trends in Language Development, 27, 51–62. https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series9.2024.27.05

Tamrazyan, H.S. (2024). A corpus-based approach to identifying top-level terms for developing a skos vocabulary for Ukrainian epigraphy. Слобожанський науковий вісник. Серія: Філологія, (7), 58–65. https://doi.org/10.32782/philspu/2024.7.9

Tamrazyan, H.S. (2024). Descriptive terminology in Ukrainian epigraphy: a corpus-based study of synonymous triplet “ГРАФІТІ”, “НАПИС”, and “ЗАПИС”. Journal of National Pedagogical Dragomanov University. Series 9. Current Trends in Language Development, 27, 92–110. https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series9.2024.27.08

Matvieieva, S. (2020). Translation of Legal Terms: Bilingual Dictionary vs Parallel Corpus. Science and Education a New Dimension. Philology, VIII(67), issue 225, 46–49 (ISSN 2308-1996). https://surl.li/jqdaec

Matvieieva, S. (2020). Terminological Synonymy: Corpus-Driven Translation. International Journal of Science and Research, 9, issue 3, 971–973 (ISSN 2319-7064). https://www.ijsr.net/getabstract.php?paperid=SR20316214409

Matvieieva, S. (2020). Corpus-driven studies and corpus-based translation: pragmatic potential. International Engineering Journal for Research & Development, 5, issue 4, 167–170 (ISSN 2349-0721). https://iejrd.com/index.php/%20/article/download/226/193/380

Матвєєва, С. (2021). Verification of the cognitive terminological structure REFUGEE / БІЖЕНЕЦЬ in the English-Ukrainian legal parallel corpus. Innovative pathway for the development of modern philological sciences in Ukraine and EU countries: Collective monograph. Vol. 2. Riga, Latvia: “Baltija Publishing”, 16–31. https://doi.org/10.30525/978-9934-26-031-5-24

Onyshchuk, M. (2024). Binary oppositions безпека / небезпека and bezpieczeństwo / niebezpieczeństwo in Ukrainian and Polish: a corpus-based contrastive analysis. Applied Linguistics Papers, 28/4, 38–53. https://doi.org/10.32612/uw.25449354.2024.4.pp.38-53

X. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Андрущенко Віктор Петрович
д. філ. н., 09.00.01

Перелік осіб-виконавців

Алексєєва Ольга Миколаївна
(к. філол. н., 10.02.17)

Бабич Володимир Олександрович

Вайноренє Ірина Петрівна
(д.філософ)

Зернецька Алла Анатоліївна
(д.філол.н., 10.02.15)

Лемещенко-Лагода Вікторія Володимирівна
(д.філософ)

Матвєєва Світлана Анатоліївна
(д. філол. н., 10.02.17, 10.02.21)

Онищук Марія Іванівна
(к.філол.н., 10.02.17)

Орлова Юлія Валентинівна
(к. філол. н.)

Сафонова Наталія Миколаївна
(к. філол. н.)

Тамразян Амест Сержиківна
(к. філол. н.)

Відповідальний за підготовку облікових документів

Матвєєва С.А.

Телефон

+38 (097) 859-98-31

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

